

Mededelingen van de Nederlandsche Boschbouw-Vereeniging

AGENDA VAN DE ALGEMENE VERGADERING
VAN DE NEDERLANDSCHE BOSCHBOUWVEREENIGING OP
10 OCTOBER 1947 TE DOORN

1. Opening.
2. Notulen.
3. Ingekomen stukken.
4. Vaststelling jaarverslag over 1946. (Tijdschrift bladzijde 148).
5. Verslag van de kascommissie over 1946.
6. Benoeming kascommissie voor 1947.
7. Rekening en verantwoording der geldmiddelen over 1946 van de Vereniging, het van Schermbeekfonds en het Tijdschrift.
8. Begroting voor 1948.
9. Vaststelling contributie voor 1948.
10. Bespreking plaats en tijd van de voorjaarsvergadering.
11. Mededelingen van leden over onderwerpen uit wetenschap en praktijk.
12. Verkiezing vacature Prof. A. te Wechel in de Redactie.
Het Bestuur stelt candidaat:
 1. Dr H. van Vloten.
 2. Ir E. Reinders.
13. Rondvraag.
14. Verkiezing vacature Voorzitter (Dr H. van Vloten niet herkiesbaar).
Het Bestuur stelt candidaat:
 1. Dr Th. C. Oudemans.
 2. J. W. Gonggrijp.
15. Sluiting.

De Secretaris van de Nederlandsche Boschbouwvereeniging,
Ir G. Memelink.

PERSONALIA.

- Ir L. F. Abell, landbouwkundig ingenieur bij het Staatsbosbeheer, houtvesterij „De Graafschap”, is per 15 Juli 1947 als zodanig eervol ontslag verleend.
- Dr J. G. B. Beumée, oud-directeur van het Alg. Landbouwpfostation te Wageningen voor het geven van onderwijs in de plantensystematiek en de plantengeographie.
- Dr D. Burger, oud-inspecteur bij het N.O.I.-boswezen is benoemd tot Ambtenaar van Agrarische zaken bij de Rijksdienst van het Nationale Plan.
- Ir A. J. Grandjean, landbouwkundig ingenieur bij het Staatsbosbeheer te Utrecht is met ingang van 1 Maart 1947 de titel van adjunct-houtvester verleend.
- Ir A. R. Hazemeyer is met ingang van 14 April 1947 als landbouwkundig ingenieur in dienst getreden bij het Staatsbosbeheer, houtvesterij „Zwolle”.
- Ir K. E. Huizinga, landbouwkundig ingenieur bij het Staatsbosbeheer in de houtvesterij „Eindhoven” is met ingang van 1 Juli 1947 de titel van adjunct-houtvester verleend.
- Prof. Ir J. H. Jager Gerlings, hoogleraar in de houtteelt aan de landbouwhogeschool te Wageningen werd wegens het bereiken van de pensioengerechtigde leeftijd, eervol ontslag verleend.
- Ir J. J. G. Jelles, oud-opperhovtvester bij het N.O.I.-boswezen, landbouwkundig ingenieur bij het Staatsbosbeheer te Zwolle, is per 1 Juli 1947 als zodanig eervol ontslag verleend en benoemd als zodanig bij het Provinciaal Waterleiding Bedrijf Noord-Holland.

- Ir W. G. van der Kloot, natuurbeschermingsdeskundige bij het Ministerie van O., K en W., is met ingang van 1 Mei 1947 benoemd tot houtvester bij het Staatsbosbeheer.
- Ir A. A. P. A. Metsers, landbouwkundig ingenieur bij het Staatsbosbeheer, houtvesterij „De Graafschap”, is met ingang van 1 Mei 1947 de titel van adjunct-houtvester verleend.
- Dr M. F. Mörzer Bruyns is met ingang van 1 Juli 1947 als bioloog bij de afdeling Natuurbescherming en Landschap van het Staatsbosbeheer te Utrecht in dienst getreden.
- Dr W. Rhijnvis van Wijk werd benoemd tot hoogleraar aan de Landbouwhogeschool te Wageningen voor het geven van onderwijs in de natuurkunde, de meteorologie en de klimatologie.
- Dr H. J. Venema werd benoemd tot hoogleraar aan de Landbouwhogeschool te Wageningen voor het geven van onderwijs in de plantensystematiek, de dendrologie en de plantengeographie, tevens tot directeur van het Arboretum te Wageningen.
- Ir J. G. Weideman is met ingang van 23 Mei 1947 als landbouwkundig ingenieur bij het Staatsbosbeheer in dienst getreden en wel in de houtvesterij „Arnhem”.
- Ir L. W. Wilmes, landbouwkundig ingenieur bij het Staatsbosbeheer, houtvesterij „Maastricht” is met ingang van 1 Maart 1947 de titel van adjunct-houtvester verleend.

ADRESVERANDERINGEN.

- Ir L. F. Abell, van Winterswijk naar Bennekom, Hartensweg 16.
- Dr D. Bürger, van Wageningen naar Wassenaar, Lange Kerkdam 78.
- Ir W. E. Meijerink van Middelburg naar Domburg, Vroonweg A 68.
- Ir P. C. J. Meys, te Amsterdam, naar Keizersgracht 201.
- Ir H. W. Schenkenberg van Mierop te Zeist naar Utrechtseweg 90 A.
- Ir J. van Soest van Wageningen naar Bennekom, Hartensweg 16.
- Ir C. N. A. de Voogd van Wassenaar naar Utrecht, Van Weberstraat 19.

PUBLICATIES N.B.V.

1. Het boek „Boomzaden” is franco verkrijgbaar door f3,00 per exemplaar over te maken op de postrekening van de penningmeester der Nederlandsche Boschbouw Vereniging, Sickesplein 1, Arnhem, nr 171898 met vermelding van het doel der overschrijving.

Op overeenkomstige wijze zijn nog zolang de voorraad strekt verkrijgbaar:

2. De namen van onze voornaamste houtgewassen, 1932, f0,25. Hierbij zij opgemerkt, dat vrij spoedig een geheel herziene en meer volmaakte lijst het licht zal zien.

3. Een en ander betreffende de griendcultuur in ons land door P. J. Drost, 1934, f1,00.

4. Sorteringslijsten voor inlands rondhout, met bijlage over het meten van hout (de voorloper van de I.M.E.S.-voorschriften), 1941, f0,25.

5. Richtlijnen voor het samenstellen van een bedrijfsregeling voor bosbezit in Nederland, 1943, f1,00.

6. De verhouding tussen bos en grond, 1944, f1,00.

MAATREGELLEN INZAKE DE BOSBOUW, DE HOUTVOORZIENING EN DE JACHT.

a. Kapplan.

Het kapplan voor het bosbedrijfsjaar van 1 October 1947 tot 1 October 1948 is vastgesteld als volgt:

naaldhout 6—20 cm	49.300 m ³
„ dikker dan 20 cm	11.585 „
eik 6—20 cm	2.745 „
„ dikker dan 20 cm	13.700 „
beuk	5.960 „
iep	8.215 „
populier en wilg	69.950 „
N.a.g.	3.635 „

Totaal 165.090 m³.

In deze cijfers is niet begrepen het hout, dat buiten het kapplan wordt opgebracht voor rechtstreekse verkoop aan landbouwers, veehouders en tuinders en dat, hetwelk voor eigen gebruik wordt toegewezen.

b. Prijzen-verordening boomkwekerijproducten seizoen 1947—1948.

Het Bestuur van het Bedrijfschap voor Sierteelproducten maakt bekend, dat het, gelet op artikel 7 van het Organisatiebesluit Voedselvoorziening 1941, op artikel 7 van de beschikking van de secretaris-generaal van het Departement van Landbouw en Visserij van 17 Augustus 1942, no. 22289, Rijksbureau voor de Voedselvoorziening in Oorlogstijd, afdeling Algemene Zaken (Nederlandse Staatscourant van 20 Augustus 1942, no. 161), in zijn vergadering van 30 Mei 1947 de volgende verordening heeft vastgesteld: Prijzenverordening Boomkwekerijproducten Seizoen 1947—1948.

Artikel 1.

In deze verordening wordt verstaan onder.

- 1e. „B.V.S.“: het Bedrijfschap voor Sierteelproducten;
- 2e. „boomkwekerijproducten“: winterharde houtgewassen, welke worden geleverd in hun geheel of als entrijzen, stekken of oculerogen, in levende staat, al of niet in pot of kuip, al of niet in winterrust, doch niet verlaat of vervroegd in koel- of trekruimten;
- 3e. „district Boskoop en omgeving“: het grondgebied der gemeenten Alphen a. d. Rijn, Bodegraven, Boskoop, Gouda, Hazerswoude, Nieuwkoop, Reeuwijk, Waddinxveen en Zwammerdam;
- 4e. „duizendprijs“: de prijs per 1000 stuks;
- 5e. „honderdprijs“: de prijs per 100 stuks;
- 6e. „kweker“: de kweker van boomkwekerijproducten, die niet tevens als groothandelaar door het B.V.S. is erkend;
- 7e. „erkende groothandelaar“: iedere bedrijfsgenoot, die bij het B.V.S. is toegelaten als erkende binnenlandse groothandelaar in boomkwekerijproducten en is ingedeeld en geregistreerd in de groep „binnenlandse groothandelaren in boomkwekerijproducten“ der bedrijfsgenoten.

Artikel 2.

De prijzen, waartegen boomkwekerijproducten van de in de prijzenlijst genoemde geslachten, soorten en variëteiten, met inachtneming van de bepalingen dezer verordening, ten hoogste mogen worden verkocht, zijn vermeld in de prijzenlijst, behorende bij deze verordening.

Artikel 3.

1. Voor zover het betreft boomkwekerijproducten, met uitzondering van rozenonderstammen, van vruchtboomonderstammen en van bos- en haagplantsoen, mogen de in de prijslijst vermelde bedragen worden verhoogd met:
 - a. 30 % bij verkoop tussen groothandelaren onderling;
 - b. 55 % bij verkoop aan kleinhandelaren, aan hoveniers, aan tuinarchitecten en aan bloemisten;
 - c. 85 % bij verkoop aan uiteindelijke verbruikers.
2. Voor zover het betreft bos- en haagplantsoen mogen de in de prijslijst vermelde bedragen worden verhoogd:
 - a. bij verkoop tussen groothandelaren onderling, ingeval van levering ineens, van:
 - 1 tot en met 25.000 stuks: met 30 %;
 - meer dan 25.000 stuks: met 20 %;
 - b. bij verkoop aan uiteindelijke verbruikers, ingeval van levering ineens, van:
 - 1 tot en met 5.000 stuks: met 100 %;
 - 5.001 tot en met 10.000 stuks: met 75 %;
 - 10.001 tot en met 25.000 stuks: met 50 %;
 - 25.001 en meer met 40 %.
3. Voor zover het betreft rozenonderstammen mogen de in de prijslijst vermelde bedragen worden verhoogd met 30 % bij verkoop tussen groothandelaren onderling, bij verkoop aan kwekers, die de geleverde producten als voortkweekingsmateriaal in hun bedrijf gebruiken en bij verkoop aan uiteindelijke verbruikers.
4. Voor zover het betreft vruchtboomonderstammen mogen bij verkoop tussen groothandelaren onderling, bij verkoop aan kwekers, die de geleverde producten als voortkweekingsmateriaal in hun bedrijf gebruiken, en bij verkoop aan uiteindelijke verbruikers ten hoogste de in de bijlage genoemde handelsprijzen berekend worden.

Artikel 4.

1. Voor boomkwekerijproducten, met uitzondering van rozen- en vruchtboomonderstammen, geldt voorts, dat:
 - a. bij gelijktijdige levering van 1 t/m 10 stuks ten hoogste in rekening mag worden gebracht de met inachtneming van het bepaalde in de artikelen 2 en 3 berekende prijs, vermeerderd met 25 %;
 - b. bij gelijktijdige levering van 11 t/m 100 stuks ten hoogste in rekening mag worden gebracht de met inachtneming van het bepaalde in de artikelen 2 en 3 berekende prijs, vermeerderd met 10 %;
 - c. bij gelijktijdige levering van 101 t/m 1000 stuks ten hoogste in rekening mag worden gebracht de met inachtneming van het bepaalde in de artikelen 2 en 3 berekende prijs;
 - d. bij gelijktijdige levering van meer dan 1000 stuks ten hoogste in rekening mag worden gebracht de met inachtneming van het bepaalde in de artikelen 2 en 3 berekende prijs, verminderd met 10 %.
2. Voor rozen- en vruchtboomonderstammen geldt ten slotte, dat:
 - a. bij gelijktijdige levering van 1 t/m 1000 stuks ten hoogste in rekening mag worden gebracht de met inachtneming van het bepaalde in de artikelen 2 en 3 berekende prijs, vermeerderd met 10 %;
 - b. bij gelijktijdige levering van meer dan 1000 stuks ten hoogste in rekening mag worden gebracht de met inachtneming van het bepaalde in de artikelen 2 en 3 berekende prijs.
3. Indien de afnemer de producten op de kwekerij uitzoekt of laat uitzoeken, mogen de prijzen met ten hoogste 10 % worden verhoogd.
4. Indien een koper meer dan één der hoedanigheden „groothandelaar“, „kleinhandelaar“, „hovenier“, „tuinarchitect“ of „bloemist“ in zich verenigt, geldt voor hem als maximum koopprijs de laagste voor elke van de door hem vervulde hoedanigheden voorgeschreven prijzen.

Artikel 5.

1. De in de prijslijst vermelde prijzen gelden voor op normale afstand gekweekte gewone handelswaar van eerste kwaliteit, met dien verstande, dat voor producten, welke onder de N.A.K.B.-keuring vallen, uitsluitend de door N.A.K.B. als „normaal“ gekenmerkte producten als eerste kwaliteit gelden.

2. Bij verkoop van producten, waarvan de qualiteit in zo geringe mate afwijkt van eerste qualiteit, dat zij niet onder producten van tweede qualiteit kunnen worden gerangschikt, moet een korting worden verleend van ten minste 20%.
3. Bij verkoop van producten van tweede qualiteit moet een korting worden verleend van ten minste 40%.
4. De in de artikelen 3, 4 en 5 genoemde verhogingen en verlagingen gelden slechts met betrekking tot leveringen, welke uitsluitend gewassen bevatten van dezelfde soort, variëteit, prijs en vorm, een en ander beoordeeld volgens handelsgebruik.
5. Bij de in de artikelen 3, 4 en 5 bedoelde verhogingen en verlagingen worden de in de handel gebruikelijke afrondingen toegepast.

Artikel 6.

1. De met inachtneming van het bepaalde in de artikelen 2 tot en met 5 berekende prijzen gelden bij toepassing van de volgende leverings- en betalingsvoorwaarden:
 - a. voor zover betreft levering aan andere dan aan uiteindelijke verbruikers:
 - I. indien beide partijen gevestigd zijn binnen het district Boskoop en omgeving:

levering: exclusief kosten van verpakking, verzekering en andere bijkomende kosten, overigens naar plaatselijk gebruik: hetzij franco loods koper, hetzij franco schip of overscheepplaats, wagen of ander vervoer middel;

betaling: voor leveringen, welke plaats hebben op of tussen 1 Juli en 31 December: op Maart daaraanvolgend; voor leveringen, welke plaats hebben op of tussen 1 Januari en 30 Juni: op 1 Juli daaraanvolgend;
 - II. indien ten minste één van beide partijen is gevestigd buiten het district Boskoop en omgeving:

levering: exclusief kosten van verpakking, verzekering en andere bijkomende kosten, overigens naar plaatselijk gebruik, al of niet franco koper;

betaling: binnen dertig dagen na levering;
 - b. voor zover betreft levering aan uiteindelijke verbruikers:

levering: exclusief kosten van verpakking, verzekering en andere bijkomende kosten, niet franco;

betaling: à contant.
2. Bij betaling na de in het eerste lid genoemde vervaldata, respectievelijk na de datum van afloop van de daarvermelde termijn, mag een verhoging in rekening worden gebracht van ½% voor elke maand of gedeelte van een maand, waarmede de betaling wordt vertraagd.
3. Bij verkoop tegen andere dan de in het eerste lid vermelde voorwaarden mogen ten hoogste prijzen worden in rekening gebracht, welke in een redelijke verhouding staan tot de prijzen, welke zijn vermeld in de prijslijst, respectievelijk de met de inachtneming van het bepaalde in de artikelen 2 tot en met 5 berekende prijzen.

Artikel 7.

Voor boomkwekerijproducten, welke niet in de prijslijst zijn genoemd, mogen ten hoogste prijzen worden berekend, welke tot de in de prijslijst vermelde in redelijke verhouding staan.

Artikel 8.

Waar in de prijslijst wordt gesproken van „in soorten en/of variëteiten” wordt bedoeld: „in soorten en/of variëteiten naar verkopers keuze”.

Artikel 9.

1. De Voorzitter van het Bedrijfschap kan afwijkingen van het bepaalde in deze verordening toestaan of opleggen.
2. De in het eerste lid bedoelde afwijkingen worden door het voornoemd Bedrijfschap schriftelijk ter kennis van de betrokkenen gebracht.

Artikel 10.

1. Deze verordening kan worden aangehaald onder de titel „Prijzenverordening Boomkwekerijproducten Seizoen 1947—1948” en treedt in werking met ingang van de dag na die van haar afkondiging in het Voedselvoorzieningsblad.
2. Met ingang van de dag na die van de afkondiging van deze verordening vervalt de Prijzenverordening Boomkwekerijproducten Seizoen 1946—1947.

Deze verordening is goedgekeurd door de Minister van Landbouw, Visserij en Voedselvoorziening.

Bijlage, behorende bij Prijzenverordening Boomkwekerijproducten Seizoen 1947—1948.

Prijzlijst
als bedoeld in artikel 2 van de Prijzenverordening Boomkwekerijproducten
Seizoen 1947—1948.

Bos- en haagplantsoen.

Geslachten, soorten en/of variëteiten	Leeftijd	Prijs per 1000 stuks
<i>Naaldhout:</i>		
Larix leptolepis	1-jarige zaail.	f 6,25
	2-jarige verpl.	20.—
Picea exelsa	1-jarige zaail.	2,20
	3-jarige verpl.	14.—
Picea sitchensis	2-jarige zaail.	8.—
	3-jarige verpl.	20.—
Pinus nigra austriaca	1-jarige zaail.	3,50
	2-jarige verpl.	9,50
Pinus nigra corsicana	1-jarige zaail.	4.—
	2-jarige verpl.	12,50
Pinus silvestris	1-jarige zaail.	2,50
	2-jarige verpl.	7.—
Pseudotsuga Douglasii	1-jarige zaail.	11.—
	2-jarige zaail.	17.—
	2-jarige verpl.	25,50
	3-jarige verpl.	55.—
<i>Loofhout:</i>		
Alnus incana	1-jarige zaail.	6.—
	2-jarige verpl.	30.—
Alnus vulgaris (glutinosa)	1-jarige zaail.	6.—
	2-jarige verpl.	30.—
Betula pendula en pubescens	1-jarige zaail.	6.—
	2-jarige verpl.	30.—
Crataegus oxyacantha en monogyna (incl. zaad) 2-jarige 1 x verpl. gesneden	—————	40.—
Fagus silvatica	3-jarige verpl. 30—50 cm	35.—
Ligustrum ovalifolium en vulgare	60—80 verpl. 3—5 takken	40.—
	80—100 verpl. 3—5 takken	65.—
Prunus serotina	1-jarige zaail.	5.—
	2-jarige verpl.	27,50
Quercus robur en rubra	1-jarige zaail. 20—40 cm	7.—
		16.—

Laanbomen.

Geslachten, soorten en/of variëteiten	Omtrek in cm op 1 m stamh. gemeten	Prijs per 100 stuks
Acer platanoïdes	10—12	f 160.—
	12—14	195.—
Acer pseudoplanus	10—12	160.—
	12—14	195.—
Aesculus Hippocastanum	10—12	125.—
	12—14	160.—
Betula pendula	10—12	145.—
	12—14	195.—
Fagus silvatica	10—12	190.—
	12—14	250.—
Fraxinus excelsior	10—12	170.—
	12—14	210.—

Laanbomen.

Geslachten, soorten en/of variëteiten	Omtrek in cm op 1 m stamh. gemeten	Prijs per 100 stuks
Platanus acerifolia	10—12	160.—
	12—14	195.—
Populus in N.A.K. soorten en variëteiten	10—12	100.—
	12—14	125.—
Quercus robur	10—12	250.—
	12—14	300.—
Quercus rubra	10—12	175.—
	12—14	225.—
Salix alba calva	8—10	100.—
	10—12	125.—
	12—14	160.—
Sorbus aucuparia	10—12	150.—
	12—14	190.—
Tilia intermedia	10—12	170.—
	12—14	210.—
Tilia platyphyllos	10—12	150.—
	12—14	190.—
Tilia tomentosa	10—12	225.—
	12—14	275.—

De prijslijst voor Vruchtbomen en Klein fruit, alsmede voor Rozen en Vruchtboom-
onderstammen is niet overgenomen.

c. Oogstverwachtingsbericht voor boomzaden.

Groveden. De oogstverwachting van de groveden is beneden middelmatig. Volgens het oordeel der berichtgevers in de belangrijkste winningsgebieden zou de oogst in Utrecht bepaald slecht zijn, daartegenover vrij goed in het Zuiden van ons land. Plaatselijk wordt veel schade ondervonden van eekhoorns, mede door de misoogsten van eik en beuk. De verwachting voor het volgend jaar is middelmatig. Het is zeer gewenst, dat beginnende in de tweede helft van November zoveel mogelijk kegels worden geplukt.

Oostenrijkseden. In het winningsgebied, de duinstreek, is de verwachting gemiddeld beneden middelmatig, zodat een geringe oogst kan worden verwacht. De vooruitzichten voor het volgend jaar zijn slecht. In verspreide bosjes buiten de duinstreek is de verwachting slecht.

Corsicaanseden. In de duinstreek is de verwachting slecht tot beneden middelmatig, zodat wederom niet veel binnenlands zaad kan worden verwacht. Ook de vooruitzichten voor het volgend jaar zijn slecht, zodat voorlopig nog op invoer uit Corsica zal moeten worden gewerkt.

Fijnspar. Misoogst.

Groene douglas. De oogstverwachting is zeer slecht. Verspreid worden er wel wat kegels aan de bomen aangetroffen, maar het is de vraag of pluk de moeite loont. Door de zeer warme zomer is de oogsttijd thans reeds voorbij. Voorlopig is men aangewezen op invoer van de Westkust van Noord-Afrika.

Japane lariks. Ook voor deze houtsoort, waarvan thans vrijwel geen plantsoen meer in ons land te koop is, is de oogstverwachting slecht, zodat er zeer weinig inlands zaad zal kunnen worden gewonnen. De hoop is nu gevestigd op de eerste handelsmogelijkheden met Japan.

Inlandse eik. Misoogst.

Amerikaanse eik. Op een goede oogst kan worden gerekend. De oogsttijd valt dit jaar tamelijk vroeg, zodat de oogst half September reeds in volle gang was.

Beuk. Misoogst.

Berk. De verwachting is beneden middelmatig.

Zwarte els. De oogstverwachting van deze houtsoort is vrij goed.

Witte els. Een middelmatige oogst wordt verwacht.

Uit de Dagbladen

NEDERLANDSE HEIDEMAATSCHAPPIJ STREEFT NAAR MECHANISATIE.

WAT HET IN 'T AFGELOPEN JAAR DEED.

Tijdens de algemene vergadering van de Nederlandse Heidemaatschappij, die dit jaar in Zwolle is gehouden, heeft de directeur van de bemiddelingsdienst, dr. G. Houtzagers, het jaarverslag der maatschappij toegelicht en aangevuld. In het jaar 1946 zijn de herstelwerkzaamheden krachtig aangepakt. De Nederlandse Heidemaatschappij is op zeer veel punten bij de wederopbouw ingeschakeld. Evenals in andere bedrijven bestaat ook bij de Nederlandse Heidemaatschappij een tekort aan arbeidskrachten in land- en bosbouw. Mechanisatie is dan ook een der vraagstukken, die de directie voortdurend bezighouden. Zelfs in de bosbouw, die altijd zeer arbeidsintensief is geweest, moeten werktuigen worden gebruikt. In samenwerking met Staatsbosbeheer en Kroondomein heeft de heidemaatschappij een „Commissie Boswerktuigen” ingesteld, die speciaal dit vraagstuk in studie heeft genomen. Dit is dringend nodig, daar de rentabiliteit der bossen moet worden vergroot, meer door verlaging van de kostprijs van het hout, dan door verhoging van de houtprijzen. De schaarste aan bosplantsoen heeft remmend gewerkt op de aanplant van nieuwe bossen. Er is gebrek aan douglas, dennen en lariksen.

De prijzen van het buitenlandse hout liggen hoger dan die van het inlandse hout. Het is echter niet mogelijk de Nederlandse houtprijs op te trekken aan de buitenlandse, omdat de laatste vermoedelijke binnenkort zal dalen.

Het Rijksbureau voor Hout heeft de Heidemaatschappij ook ingeschakeld voor werkzaamheden in verband met houtwinning uit Duitsland. Het contact met Zweden, Denemarken en Frankrijk kon in 1946 weer worden opgenomen. Uit dit contact bleek, dat er een zoeken is naar boomsoorten, die in korte tijd meer hout zullen produceren, ten einde de door de oorlog sterk afgenomen houtvoorraden sneller te kunnen aanvullen.

Hieraan is de grote belangstelling voor het kweken van populieren toe te schrijven.

Het tijdschrift is in geheel nieuwe vorm weer verschenen. Naar te hopen is, zal het in deze vorm beter dan te voren er aan kunnen medewerken de band tussen bosbouwerscultuurtechnici en natuurbeschermingsorganen nauwer te maken. De vergadering besloot telegrammen te zenden aan de Koningin en aan het prinselijk paar. Tijdens de rondvraag werd aangedrongen op een regeling, waarbij het de kleine bosbouwer wordt mogelijk gemaakt gevorderd hout te leveren aan handelaren, die hij zelf kan uitzoeken.

(Uit: „Het Vrije Volk”, 16 Sept. 1947.)

Uit de Pers

HOUT VOOR NEDERLAND UIT DUITSE BOSSEN.

(Overgenomen uit Economische Voorlichting van 13 September 1947, No. 206.)

Voor elke 100 ton steenkool, die de Limburgse mijnen naar de oppervlakte brengen, is niet minder dan $2\frac{1}{2}$ m³ hout nodig, terwijl direct na de bevrijding de Nederlandse mijnen slechts een kleine 13.000 m³ hout in voorraad hadden; een voorraad juist voldoende voor een productie van 14 dagen. Onmiddellijk na de capitulatie stelde de SHAEFF een 6-tal bospercelen in de Britse zône, vlak over de Nederlandse grens, ter beschikking van de Limburgse mijnen.

Tijd voor een tot in finesses uitgedachte regeling was er uiteraard niet en zo verliepen de eerste vellingen, die dus uitsluitend bestemd waren om de productie van de mijnen op gang te houden, tamelijk ongeorganiseerd. In gemeenschappelijk overleg van het Britse militaire bestuur en het Rijksbureau voor Hout werd besloten Majoor T. van den Berg de leiding over deze vellingen in handen te geven.

Majoor van den Berg verricht zijn arbeid in nauwe samenwerking met dr ir W. H. Diamont, de opperhoutvester van het Staatsbosbeheer.

Toen de houtvoorziening van de mijnen op een redelijk peil gehandhaafd kon worden, vroeg en verkreeg Nederland ook hout voor andere doeleinden. Naast de steenkoolproductie komt het Duitse hout thans ook ter beschikking onder meer voor de wederopbouw, de klompen- en lucifersindustrie en waterstaatkundige doeleinden.

In 1945 en 1946 kaptten de Nederlanders hout uit de bossen in de „Regierungsbezirken“ Aken en Düsseldorf, thans ook in Münster en Osnabrück. Als koper van dit hout treedt op de Staat der Nederlanden, in casu het Rijksbureau voor Hout, dat ook de verdeling regelt onder de verschillende handelaren en takken van industrie. Nederland koopt dit hout tegen redelijke prijzen, die echter in ponden en dollars moeten worden voldaan; de Duitse grondbezitters worden door de Engelschen schadeloos gesteld in Marken.

Sinds de bevrijding tot 1 Juli 1947 werd rond 300.000 m³ Duits hout in de Britse zône geveld en naar Nederland vervoerd. In dezelfde periode kaptten de Engelsen voor hun rekening ongeveer 800.000 m³.

Voor 1947 heeft Nederland 325.000 m³ gevraagd en gekregen. De mijnen ontvangen hiervan 80.000 m³ voor mijnhoutstempels, 12.000 m³ dennenzaaghout en 8.000 m³ hardhout. De klompen- en lucifersindustrie; alsmede de meubel-, de triplex en de fineerindustrie krijgen 25.000 m³ populierenhout toegewezen, terwijl 160.000 m³ dennenzaaghout en 40.000 m³ hardhout bestemd is voor andere verbruikers.

De vellingen in de Duitse bossen worden uitgevoerd door een dertigtal Nederlandse houthandelaren, die werken in opdracht van het Rijksbureau voor Hout. Het mijnhout wordt geveld voor rekening van de mijnen, die ook rechtstreeks de exploitatieprijzen betalen aan de houthandel.

Geschoolde Nederlandse arbeiders kappen de hoge dikke bomen en slepen de zware stammen met sterke, op rupsbanden voortkruipende tractoren door de dikwijls bijna ontoegankelijke bossen. Kraanwagens pikken de meterslange stammen als lucifers van de grond en tillen deze met feilloze zekerheid op vrachtwagens, die uit het zwaarste dumpmateriaal zijn opgebouwd. Dan goochelt de Nederlandse chauffeur zijn wagen met een 10 tot 15 meter lange lading, die alleen maar in tonnen is uit te drukken, over vrijwel onbegaanbare paden naar de hoofdwegen.

Na een grondige controle door douane-beambten rijdt het hout Nederland binnen en wordt verzameld in grote dumps te Enschede, Winterswijk, Roermond of Kerkrade. Alleen al in de dump te Winterswijk was dezer dagen rond 7.000 m³ hout opgeslagen, een waarde vertegenwoordigend van bijna een half miljoen gulden.

Er wordt zorg voor gedragen, dat geen roofofbouw wordt gepleegd in de Duitse bossen. In overleg met de Duitse Instanties worden namelijk in alle bossen „zaadbomen“ uitgezocht en met een witte ring gemerkt. Deze bomen worden gespaard en het bos kan zich daardoor langs natuurlijke weg herstellen.

Boekbespreking

Edelman, Prof. Dr. C. H.: *Over de bodemgesteldheid van Midden-Nederland* (N.V. A. Oosthoek's Uitgevers Mij, Utrecht, 1947; 96 pag., 38 fig., prijs geb. f 3.90).

In dit boekje behandelt Prof. Edelman achtereenvolgens in afzonderlijke hoofdstukken (1) de zandgronden, (2) de rivierkleigronden en (3) het veengebied met de droogmakerijen. Elk hoofdstuk begint met een beschrijving van het ontstaan van de gronden in de betreffende gebieden, waarna aandacht wordt gevraagd voor de bijzonderheden van de in deze gebieden voorkomende grondtypen.

Blijkens de inleiding is het boekje ontstaan naar aanleiding van een serie lezingen voor toehoorders van de vervolgcursus van de Rijkslandbouwwinterschool te Utrecht. In deze vorm zou het ten goede kunnen komen aan het normale onderwijs aldaar. Het boekje is dus in het bijzonder bedoeld voor landbouwkundigen, doch het kan ook bosbouwers van nut zijn. Zelfs is een tiental pagina's gewijd aan „De heide- en bosgronden op het zand”. Voor bosbouwers is het hoofdstuk over de zandgronden uiteraard het meest van belang.

Bij de wijze van ontstaan van de zandgronden wordt eerst aandacht gevraagd voor de keileem, de glaciale stuwing, de fluo-glaciale afzettingen e.d. verschijnselen uit de ijstijd, die in eerste instantie dit gebied hebben gevormd. Vervolgens wordt een en ander gezegd over de afzettingen uit de tijd van het Eemstelsel en over de toendra-omstandigheden die daarna in ons land moeten hebben geheerst als gevolg van de laatste ijstijd, waarin ons land niet met ijs was bedekt.

Bij de bespreking van de zandgronden gaat Edelman uit van de ligging ten opzichte van het grondwater. Hij onderscheidt zodoende hoge, middelhoge en lage zandgronden waarbij het grondwater resp. te diep, op juiste diepte en te ondiep staat voor goed bouwland. Hij vestigt daarbij de aandacht op de typische ligging van de *engen* of *enken* juist op de middelhoge zandgronden.

Na een korte beschrijving van de oude bouwlanden en het grasland op zand worden dan de heide- en bosgronden op zand behandeld.

Edelman bespreekt hier naast elkaar de heidegronden, die hij onderscheidt in hoge, middelhoge en lage heidegronden, al naar de stand van het grondwater en de gevolgen daarvan op de bankvorming, en enkele typen van bosgronden, die hij onderscheidt naar de daarop staande begroeiing.

Hoe interessant, logisch en vaak juist de opmerkingen in deze paragraaf van deze bij uitstek deskundige bodemkundige ook mogen zijn, doch zijn hier uit bosbouwkundig oogpunt verschillende bezwaren te opperen.

Het is jammer dat onvoldoende aandacht is gevestigd op de historische ontwikkeling van de heide- en bosprofielen. Ware dit wel geschied, dan zouden verschillende conclusies waarschijnlijk moeten worden herzien en zouden verschillende feiten beter zijn verklaard. We moeten de toestand immers als volgt zien.

In ons land wordt de natuurlijke begroeiing vrijwel overal gevormd door bos en deze begroeiing is inderdaad overal lange tijd aanwezig geweest. In elk geval zo lang, dat in elk profiel van een heide of een niet natuurlijk bos de inwerking van deze oorspronkelijke begroeiing nog min of meer duidelijk is te zien. Ook kan worden vastgesteld, dat althans een groot deel van de Veluwe heidevelden in historische tijd nog met bos of met een min of meer open eikenbegroeiing was bezet.

Dit oorspronkelijke bosgezelschap is op de onderhavige gronden een *Querceto-Betuletum* geweest, op de rijkere delen afgewisseld door een *Querceto-Carpinetum*. Deze begroeiingen zijn gekenmerkt, niet alleen door een specifieke soortencombinatie, maar ook door een typisch profiel.

Toen nu deze begroeiing verdween, onder invloed van de mens en eerst voornamelijk plaats maakte voor heidevelden, veranderde ook het profiel op een wijze, die gedeeltelijk wordt beschreven in het beproven boekje. De verklaring, die daarin wordt gegeven aan het verschil o.a. in hardheid en dikte van de oerbank in de profielen van de hoge, en middelhoge heide, komt ons echter niet waarschijnlijk voor. Een en ander

vloeit logischer voort uit een verschil, dat reeds in het profiel aanwezig was als gevolg van de oorspronkelijke verschillen in begroeiing, terwijl bovendien de duur van de inwerking van de heidebegroeiing in aanmerking moet worden genomen.

Later zijn deze heidevelden voor een groot deel weer bebost, doch meestal met houtsoorten, die ter plaatse niet thuis horen, voornamelijk groveden. Met deze nieuwe begroeiing werd weer een nieuwe toestand geschapen en wederom een eukelike aan het profiel toegevoegd. Het profiel werd gestand gehouden door de vroeger gebruikelijke, diepe grondwerking meestal ernstig verstoord. De meeste profielen zijn daardoor langzamerhand zeer moeilijk „af te lezen”. Wanneer men echter het oorspronkelijke profiel weet te reconstrueren, hetgeen met behulp van de plantensociologie zeer goed kan geschieden, zijn de overige verschijnselen meestal vrij eenvoudig te verklaren. Het is daarom jammer, dat in dit boekje geen aandacht is besteed aan het profiel van het natuurlijke bos.

Tenslotte zal een bosbouwer moeilijk kunnen begrijpen, dat de eik geldt als een humusvormer, de den als een „humusvreter”, terwijl de berk meer nog dan de den geldt als een „humusvreter” (blz. 37). In de eerste plaats komt de vraag naar voren, wat wordt hier bedoeld met „humus”. Maar dan nog blijft de volgorde eik — den — berk ongerijmd.

De twee volgende hoofdstukken zijn bosbouwkundig van minder belang, hetgeen natuurlijk niet weg neemt, dat ze de inleiding van het lezen meer dan waard zijn. We kunnen zelfs verklaren, dat de wens, die in de inleiding wordt uitgesproken, n.l. dat het boekje met voordeel door andere dan cursisten van de L.W.S. zal kunnen worden bestudeerd, bevestigend kan worden beantwoord. Het boekje bevat talrijke algemene gegevens en bijzonderheden over de bodem van Midden-Nederland, die van belang zijn voor ieder, die de grond „bebouwt”.

Het boekje is keurig verzorgd; de tekeningen zijn duidelijk en goed uitgevoerd, hoewel ze in enkele gevallen minder zwaar hadden moeten zijn (fig. 21, 30, 34 en 36).

B. V e e n.

Mededelingen van de Nederlandsche Vereeniging van Boscheigenaren

gevestigd te 's-Gravenhage, Raamweg 25, telefoon 183510.

Zoals wij in onze Mededeling in het Augustusnummer van het Nederlandsche Bosbouw tijdschrift berichten, hebben de gezamenlijke landarbeidersbonden een bindende loonregeling voor den bosbouw aan het College van Rijksbemiddelaars gevraagd. Inmiddels heeft genoemd College een bindende regeling van lonen en andere arbeidsvoorwaarden voor den bosbouw vastgesteld. Deze bindende regeling is in werking getreden met ingang van den datum van afkondiging in de Nederlandse Staatscourant, te weten 18 Augustus 1947.

Bij Mededeling Nr. 16 dd. 18 Augustus 1947 zond de Nederlandsche Vereeniging van Boscheigenaren aan haar leden een exemplaar van deze bindende regeling, vergezeld van een kort commentaar. Als leidraad voor de loonregeling heeft gediend de aanvankelijk ontworpen c.a.o. voor den bosbouw.

De artikelen, die betrekking hebben op den arbeid van vrouwen in den bosbouw zijn vervallen.

De artikelen, handelende over het vacatiebonnensysteem evenals de artikelen, handelende over ziekte en ongeval zijn geschrapt door het College van Rijksbemiddelaars.

In verschillende artikelen zijn voorts een aantal kleinere wijzigingen aangebracht. In het eerstvolgende nummer wordt de bindende loonregeling in extenso afgedrukt.

Namens het Bestuur,

De Voorzitter,

Jhr Mr Dr E. A. van Beresteyn.

De Secretaris,

Mr S. J. Halbertsma.